

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΑΣ

ΝΕΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΕΙΟΝ - ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ - ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΣ

ΑΠΟ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ "ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΗΡΥΚΑ"

Μόλις φθάση τις εις τόν τελευταίον σταθμόν Θεσσαλονίκης, αρχίζει να βλέπει σάν μαργαρίτας, σπαρμένα αλληλοδιαδόχως τα προσφυγικά χωριουδάκια, από σπρίτζα άσπρα, όλα σχεδόν όμοια και ίσως γεια, άλλα πολύ φεύγεται καιωμένα.

Και πρώτον παρουσιάζεται η Καλιμαριά. Μετά ταύτα τó Νέον Ρύθιον (Άρετσού), μαγευτικόν παράλιον χωριουδάκι. Μετά την Άρετσού η Καλλιπολις, και έν τó μεταξύ τού άκτα.

Μετά την Καλλιπολιν α Νέα Επαβάτα, άλλοτε ήτο τó Μπαζού Τσιφλίκι. Και μετά τας Επαβάτας, τó Νέον Οικονομείον, τó όποϊόν έχει μόνον εκαθόν στήρια. Οι κάτοικοι του είναι Οικονομίται. Έξαστερηγοί και έχοσ 15 άλογα ενίαι από τó Ζουγκουδάκι. Δέν συνεμύον διά τó όνομα τού χωριού.

Ό κάθεις ήθελε να όνομασθή με τó όνομα τού χωριού του και διά τούτο τó όνομασαν Άγιαν Τριάδα. Όλα αυτά τά χωριουδάκια άπέχον άνωπεταξό τόν μισή ώρα. Προσέτιον η Καλλιπολις και αί Επαβάτα, διότι αί κάτοικοι των είναι κάπως εδωπότεροι και φιλοπόδοι.

Έκαστον κέντρα εις την παραλίαν, και αί Θεσσαλονικείς κάμνον έδωριάς με τά βατοράκια και τó έσπερες επιστρέφον. Πολλοί μεταβαίνουν να παραθερίσουν. Αί έδωρια αιτά δά τά άνοδείξον, και τά χωριουδάκια αιτά δά σίνον έξοτικά πρόσδετα της Θεσσαλονίκης.

Διαφέρει όμως διά τó δικαίωμα Οικονομείον. Έκτός από τούτον άέρα, όφραϊν θάλασσαν και νερά καλά, άλλο τίποτε δέν έχει. Ό έσπετερός είναι ό δεύτερος χρόνος της συστάσεως του. Οι κάτοικοι του είναι πτωχότατοι. Ό Έπαικιαιός τούς έχει όσην όλίγην σποράν και ζωά και τούς διειμύρασε την γην. Όσοσ έπιδοθού εις την γεωργίαν. Άλλ' ή γη εκείνη είναι άκαλλιεργήτος έαί τόσα έτη και άκατημένη, και δέν άπέδωκε σχεδόν τίποτε, κατόπιν υπερβολικών κόπων. Τόση δέ ήτο ή πτώχεια των κατά τόν παρελθόντα χειμώνα, όστε ελγον άποθνήσκον και τά σινδόνια των άσθη, όστε να εξοικονομησούν τó ψωμί των. Έπείτος ή γη καλλιεργηθείσα τó δεύτερον, τούς έδωκε κάτι περισσότερον, έιδοκήμεσαν όλίγον και τά άποστάνια των και έτοιμός είναι κάπως παρηγορημένοι. Παρηρόνιν όμως χρεϊ εις την Γεωργίαν Τριάδα και τόν χειμώνα πάλιν δά ύποφέρουν με αυτήν την άσκήθειαν. Είς τó έκει σχολείον διδάσκει ή κυρία Σταματιάδου. Τό Σχολείον ήτο κατωϊα ένός Έξαστερηγοί και ό Έπαικιαιός τó έδωκεν εις τούς χωριανούς διά σχολείον. Έκτός από ένα μαροσιάνικα, δόσον μισά Λιμεριανίδος και τέσσαρα θανάτια, δέν έχει άπολότος τίποτε.

Η Έκκλησία των, άν δύναιτο να την όνομαση καιεις έκκλησίαν, την περιορίζον τέσσαρες τοίχοι, όλόγυνοι, τó δάπεδόν της είναι γόμα, διεσπρηγμένον εις διάφορα σχήματα. Δέν την στολίζουν ούτε μανουάκια, ούτε κανδήρια, ούτε σταυροί. Τό μόνον στολίδι της είναι δύο ή τρείς σταυροί, έκοντίους χάρτινες και έύλινες, τας όποιας έδωκαν από τά στήρια των. Με μεγάλην δυσκολίαν έφρόντισαν να εύρουν μίαν καλαιών κολληθήσαν.

Η Άγια Τριάδα είναι όλος διόλου γιμνή. Τα δέ θιάβια τού παιού και τó Εύαγγέλιον παμπίλαια, σχεδόν ούκεί. Τα μάτια τού επίσκοπου γεμίζουν από δάκρυα, διά την πενιχρότητα της. Ό έπίσκοπος φαίνεται δραστήριος και άγαθος άνθρωπος. Άλλα δέν δύναιτο να κάμη, όταν αί έσπερες και έκκλησία την Κυριακήν άποστάνται εις 15 δόραγμα. Είς τούτο έρη όπου έπεκατέστησαν τόν έπίσκοπον τον τού έσπερος άποσπυχογος και άσπυχογος, τού έπίσκοπου καιεις τούς όρη, άπο τούτον τίποτα δέν μπόρουν να κέμουν, άραφύ έσχετα στήριξη και τού πολλά χρόνια. Η καμπίνα των είναι μιά σπασμένη δδεις, κομμάτι έν εις 16 προσέτιον της έκκλησίας.

Όσοσ ό προσφυγών έπικαλείται τόν Ιατρον, ύποϊν την βοήθειαν τών έν Νέα Υόρκη και άλλου τών Ήνωμένων Πολιτειών Οικονομιαιών και Έξαστερηγον. Δέν ήμπορουν άρά γε να έπείδων άσπογοί εις την τόσην κακοκομοίαν των. Η πρώτη των έκκλησις όύδένά φαίνεται συνεκλήσις. Άρά γε την φράσιν άρτην δέν θά σιγαληθούν.

Έπικαίσιμεθα ίδίως τού έπίσκοπου τού Γερμανικού προέδρου τού της έν Νέα Υόρκη Εκκλησίας τού Άγιου Νικολάου, και τού έπίσκοπου άπο τού έπίσκοπου των προσφύγων κομμάτιν.

Περίστασις

Οι έν Νέα Υόρκη Περιστασιαιόι παρ έπαις πρώτον ελγον σιγαλήν έσπερτα, ήτας και έσπελεν άσχετα βοηθήματα εις τούς προσφυγόντας σιματιαιότας των Θεσσαλονίκης. Άλλ' έπειτα τούς έκθεσαστον και χατηγόρησαν την έπιμετρον και έπεισαν αί άποστολικήν και λαϊκήν εκ Θεσσαλονίκης γούρτα, όα έκει ύπάρχον Περιστασιαιόι και όφραϊν, τά δέ έπαις έπαις άπολύτον άνάγκην βοήθειαν. Ό Σύλλογος Περιστασιαιών, ίσως να κατορθώσουν τι μετάν εν εις τας κακίς γλώσσας, και τού σιματιαιότας τόν καλοέπιτην, οι όποιοι νομίζουν, ότι σιματιαιότας, κάμνον έξοικονομούν.

Εθνητικη κληρονομια Ν. Μάρτυρας

1926 7418 18
ΚΙΟΥΣ'ΕΛΛΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΝΣΙΧΟΡΟΝ ΘΡΑΚΗΝ

Κατά πληροφορίας της Έπαις σφοδρόδυσκολον θέσιν των. Κατ' έπιμετρον τού έπίσκοπου τού Θεσσαλονίκης, Σηληβρίας, μετά μυσίας δυσχερείας εις τó Κομμάτι αυτόν και έπιμετρον έπειτα έπιμετρον, Έγνώσθη δει μεταξύ αυτών λούτα την συνομωσίαν τούτην κατ' έπιμετρον ήτο και εις στρατηγός. Είς τó χωριόν έλθθησαν κατ' όδον από της Βυλλάλης έλθθησαν όλα τά άπαταύμενα μέτρα δια έπιμετρον μένα εις χάνδακας. Έκαστον σαράντα έπιμετρον περιμετλη την καλήν διατηντήρουν των ταξιδιωτών. γάτο επί πενήτων και πλέον μένα. Η χριστοθέλια έκει εξακολουθεί. εις τó σκότος έως ότου εδοποιηθείς αί άρχαι έσπεσαν μετά τών χωριανών εις

Απομνημονεύματα Κ.Ε.
19 106 η 1938

Μόλις φθάση τις εις τὸν τελευταίον σταθμὸν Θεσσαλονίκης, ἀρχίζει νὰ διέπῃ σὰν μαργαρίτας, σπαρμένα ἀλληλοδιαδόχως τὰ προσφυγικὰ χωριουδάκια, ἀπὸ σπητάκια ἄσπρα, ὅλα σχεδὸν ὅμοια καὶ ἰσόγεια, ἀλλὰ πολὺ ψεύτικα κατωμένα.

Καὶ πρῶτον παρουσιάζεται ἡ Καλαμαριά. Μετὰ ταῦτα τὸ Νέον Ρύσιον (Ἀρετσού), μαγευτικὸν παρὰ τὸν χωριουδάκι. Μετὰ τὴν Ἀρετσούν ἡ Καλλιπόλις, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τοιαῦτα.

Μετὰ τὴν Καλλιπόλιν αἱ Νεαὶ Ἐπιβάται, ἄλλοτε ἦτο τὸ Μπαρσε Τσιφλίκι. Καὶ μετὰ τὰς Ἐπιβάτας, τὸ Νέον Οἰκονομεῖον, τὸ ὁποῖον ἔχει μόνον ἑκατὸν σπητάκια. Οἱ κάτοικοι τοῦ εἶναι Οἰκονομαῖται, Ἐξαστερηνοὶ καὶ ἕως 15 οικογένειαι ἀπὸ τὸ Ζουγκουδάκι. Δὲν συνεισφέρουν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ χωριοῦ. Ὁ κῆρυξ ἤθελε νὰ ὀνομασθῇ μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ χωριοῦ του καὶ διὰ τοῦτο τὸ ὀνόμασαν Ἀγίαν Τριάδα. Ὅλα αὐτὰ τὰ χωριουδάκια ἀπέχουν ἀναμεταξύ των μισὴ ὥρα.

Προτείνουν ἡ Καλλιπόλις καὶ αἱ Ἐπιβάται, διότι οἱ κάτοικοι των εἶναι κάπως εὐπορώτεροι καὶ φιλοπόδοι.

Ἐκαμάν κέντρα εἰς τὴν παραλίαν, καὶ οἱ Θεσσαλονικεῖς κáμινουν ἐκδρομὰς μετὰ τὰ βατράκια καὶ τὸ ἔσπερας ἐπιστρέφουν. Πολλοὶ μεταβαίνουν νὰ παραθερίσουν. Αἱ ἐκδρομαὶ αὐταὶ θὰ τὰ ἀναδείξουν, καὶ τὰ χωριουδάκια αὐτὰ θὰ γίνωνιν ἐξοχικὰ προάστεια τῆς Θεσσαλονίκης.

Διαφέρει ὁμοῦς διὰ τὸ δυστυχὲς Οἰκονομεῖον. Ἐκτὸς ἀπὸ καθαρὸν ἀέρα, ὠραίαν θάλασσαν καὶ νερὰ καλὰ, ἄλλο τίποτε δὲν ἔχει. Ὁ ἐμφρετινὸς εἶναι ὁ δευτέρου χρόνου τῆς συστάσεως των. Οἱ κάτοικοι του εἶναι πτωχότατοι. Ὁ Ἐποικισμὸς τοὺς ἔχει δώσῃ ὀλίγην σπορὰν καὶ ζῶα καὶ τοὺς διεμοίρασε τὴν γῆν, ὅπως ἐπιδοθοῦν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἀλλ' ἡ γῆ ἐκεῖνη εἶναι ἀκαλλιεργήτος ἐπὶ τόσα ἔτη καὶ πατημένη, καὶ δὲν ἀπέδωκε σχεδὸν τίποτε, κατὰ τὴν ὑπερβολικὴν κόπον. Τόση δὲ ἦτο ἡ πτώχεια των κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα, ὥστε εἶχον ὑποθηκεύσῃ καὶ τὰ σινδόνια των ἀκόμη, ὥστε νὰ ἐξοικονομήσουν τὸ ψωμὶ των. Ἐφέτος ἡ γῆ καλλιεργηθεῖσα τὸ δεύτερον, τοὺς ἔδωκε κάτι περισσότερον, εὐδοκίμησαν ὀλίγον καὶ τὰ μυστάνια των καὶ ἐπομένως εἶναι κάπως παρηγορημένοι. Πληρώνουν ὁμοῦς γροθὴ εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν καὶ τὸν χειμῶνα πάλιν θὰ ὑποφέρουν μετὰ τὴν ἀκρίβειαν. Εἰς τὸ ἐκεῖ σχολεῖον διδάσκει ἡ κυρία Σταματιάδου. Τὸ Σχολεῖον ἦτο κατοικία ἐνὸς Ἐξαστερηνοῦ, καὶ ὁ Ἐποικισμὸς τὸ ἔδωκεν εἰς τοὺς χωριανοὺς διὰ σχολεῖον. Ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα μαυροπίνακα, δῶρον μᾶς Ἀμερικανίδος καὶ τέσσαρα θρανία, δὲν ἔχει ἀπολύτως τίποτε.

Ἡ Ἐκκλησία των, ἂν δύναται νὰ τὴν ὀνομάσῃ κανεὶς ἐκκλησίαν, τὴν περιορίζουν τέσσαρες τοῖχοι, ὀλόγυνοι, τὸ δάπεδόν τῆς εἶναι χῶμα, διεσπορημένον εἰς διάφορα σχήματα. Δὲν τὴν στολίζουν οὔτε μανουάλια, οὔτε κανδήλαι, οὔτε σταυροὶ. Τὸ μόνον στολίδι τῆς εἶναι δύο ἢ τρεῖς σταυροὶ, εἰκονίτσες χάριτες καὶ ξύλινες, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ἀπὸ τὰ σπήτια των. Μετὰ γὰρ τὴν δυσκολίαν ἐφρόντισαν νὰ εὕρουν μίαν παλαιὰν κολυμβήθραν.

Ἡ Ἁγία Τράπεζα εἶναι ὅλως διόλου γυμνή. Τὰ δὲ βιβλία τοῦ ψάλτου καὶ τὸ Εὐαγγέλιον παμπάλαια, σχεδὸν ῥάκη. Τὰ μάτια τοῦ ἐπισκόπου γεμίζουν ἀπὸ δάκρυα, διὰ τὴν πενυχρότητά τῆς. Ὁ ἐπίτροπος φαίνεται δραστήριος καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος. Ἀλλὰ τί δύναται νὰ κάμῃ, ὅταν αἱ εἰσπράξεις τῆς ἐκκλησίας τὴν Κυριακὴν ἀνέρχωνται εἰς 15 δραχμὰς. Εἰς πολλὰ μέρη δὲν ἐπεκατέστησαν τὴν συνδρομὴν των τοὺς ἔδωξαν, διὰ τὸ πτωχὸς καὶ ἀσημὸς δὲν γρηγορᾷ κανεὶς νὰ τοὺς δῇ! Ἀπ' ἑαυτοῦ των τίποτα δὲν μποροῦν νὰ κάμουν, ἀφοῦ ἔρχεται σιγά σιγά πεινῶν, ὅπως νὰ κατορθώσουν τι μετὰ τὰ ἄλλα χροῖα. Ἡ καμπίνα των εἶναι μὴ διασπασμένη ὁδὸς, κομμάτι μὲν εἰς τὸ παρελθόν τῆς ἐκκλησίας.

Ὅπως ὁ ψυχροραγῶν ἐπικαλεῖται τὸν ἱατρὸν, ζητοῦν τὴν βοήθειαν τῶν ἐν Νεῶν Ὑόρκη καὶ ἀλλοχού τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Οἰκονοματῶν καὶ Ἐξαστερηνῶν. Δὲν ἠμποροῦν ἀρὰ γε νὰ ἐπέλθουν ἀρωγοὶ εἰς τὴν τόσῃν κακομοιριά των; Ἡ πρώτη των ἐκκλησίας οὐδένα φαίνεται συνεκίνητος. Ἀρὰ γε τὴν φορὰν αὐτὴν δὲν θὰ συγκινηθοῦν;

Ἐπεκαλούμεθα ἰδίως τὴν βοήθειαν τοῦ ἱερατικοῦ προσηλαμένου τῆς ἐν Νεῶν Ὑόρκη Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καταγομένου ἀπὸ πλησίον των γεμῆντι κομμάτιν.